

KOYUNCULUK NASIL YAPILMALIDIR

Koyun yetiştiricileri; Kaba ve kesif yemin cins ve miktarları, ağıl kapasitesi, yetiştireceği koyun ırkının mevcut imkan ve çevre şartlarına uyum derecesini, çoban temini, elde etmeyi düşündüğü gelir miktarını göz önüne almalı. Eğer yetiştirici başarılı olmak istiyorsa bu soruların cevaplarını bulmalı ve ondan sonra işe başlamalıdır.

KOYUNCULUĞUN YAPILMA ŞARTLARI

Koyunculuk meraya dayalı olduğundan bu işin yapılabilmesi için ilk şart bitki florası zengin, düz ya da az eğimli, bir araziye sahip olmalı. Mera büyüklüğüne göre hayvan olmalı ve aşırı otlatma yapılmamalıdır. Kaba yemin tamamı veya büyük bir kısmını, kesif yemin ise bir kısmını temin edecek, ekilip biçilebilen arazinin olmasıdır.

Ağıllarda her koç için 1.5 - 2.0 metrekare, her koyun için kuzusu da dikkate alınarak 1.25 - 1.5 metre kare taban alanı gereklidir. Her hayvan için 3 ve 4 metre küp hava hesap edilmelidir. Ayrıca tavanda havalandırma bacaları olmalıdır.

KOYUNLARDA VERİMLER

Koyunların başlıca verimleri, et verimi, yapağı verimi, süt verimi, deri verimi, döl verimi ve gübre verimidir.

NASIL BİR YETİŞTİRME YAPMALIYIZ ?

Mera koyunculuğu % 90 meraya dayalıdır. Sağlıklı bir yetiştirme içinde meralar gereklidir. Çiftlik koyunculuğunda sürüler küçüktür. Sürü büyüklüğü yem maddeleri ve kaba yem üretimi

ile sınırlıdır. Yılın çoğu zamanlarında hayvanları yemlemek gereklidir. Koyun besiciliği büyük ölçüde yem üretimine bağlı olduğundan yemin kolay temin edildiği ve ucuz olduğu bölgelerde yapılmaktadır.

KOYUN YETİŞTİRME METODLARI

Koyun yetiştirmede 2 metod uygulanır. Saf yetiştirme aynı ırkın geliştirilmesi ve ırk özelliklerinin artırılması için yapılır. Örneğin iyi vasıflı Akkaraman koyunlar çiftleştirilerek iyi vasıflı Akkaraman kuzular elde edilir.

Saf yetiştirmede ana-baba aynı hayvanlar arasında çiftleştirme uzun süre devam ettirilirse kan yakınlığı artar ölü ve sakat doğumlar artar. Bunu önlemek için 4-5yıda bir aynı ırktaki bir başka sürüden koçlar alınıp kan tazelenmesi yapılmalıdır.

Mezlezleme; iki ayrı ırkın çiftleştirilerek ya yeni bir ırk geliştirmek, ya da üstün verimli ırkın özelliklerini düşük verimli ırka aktarmak suretiyle yapılır. Örneğin; Merinos koçlar ile Akkaraman koyunlar çiftleştirilerek melez yavrular elde edilir. Bu melez yavrular yeniden Merinos koça verilerek Merinosların et ve yapağı verimleri melez yavrulara aktarılmış olunur.

DAMIZLIK SEÇİMİ

1. Damızlık seçerken tek bir verim yönünden değil, birden fazla verim yönünden seçim yapılmalıdır.

2. Seçilen damızlıklar bölgenin; iklim, mera, ağıl, bakım ve besleme şartlarına uygun olmalıdırlar.

3. Hayvanlar sağlıklı ve döl verme kabiliyetinde olmalıdır.

4. Damızlık seçiminde hayvanların yaşı dikkate alınmalıdır. 6 aylıktan küçük hayvanlar ırk özellikleri tam belli olmadığından damızlık olarak seçilmemelidir. Koçların 5-6 yaşından, koyunların ise 7 yaşından sonra verim özellikleri azaldığından yaşlı hayvanlar damızlık olarak seçilmemelidir.

5. Damızlık seçilecek hayvanların koruyucu aşılamaları ve parazitler ilaçlamaları zamanında yapılmış olmalıdır.

İŞLETMEDE YAPILACAK İŞLER

1-Koç Katımı: Koyunlar ilk sığata 1.5 yaşında verilirler. Serbest aşım yapıyorsa sürüde 30-35 baş koyun için 1 baş koç bulundurulur. Elde aşım yaptırılıyorsa 50-60 baş koyun için 1 baş koç yeterlidir. Koçlar günde 2'den fazla koyuna aşım yaptırılmamalıdır.

2-Gebelik Dönemi: Koyunlarda gebelik süresi 148-152 gün olup, ortalama 5 ay kabul edilir. Gebeliğin 4. - 5. Aylarında koyunlara iyi kaliteli kuru ot, kuru yonca ve saman gibi kaba yemlerle iyi kaliteli kesif yem verilmelidir.

3-Doğum Sonrası: Doğum bölmeleri sıcak, aydınlık, geniş, temiz ve kuru olmalı, hava ceryanı olmamalıdır. Doğumdan sonra kuzular analarından süt emmeye alıştırılmalıdır

4-Kış Bakımı: Koyunlar kışın ağılda barındırılır. Ağıllar aydınlık ve havadar olmalıdır. Ağılda her koyun için ortalama 1,25 – 1,5 metre kare yer hesaplanmalıdır. Ağıllarda ilkbaharda ve sonbaharda bit, pire, kene vb. haşarata karşı ilaçlama yapılmalıdır.

5-Yaz Bakımı: İlkbaharda kuru yemden yaş yeme geçerken, sonbaharda yaş yemden kuru yeme geçerken geçişler en az 1 haftada yavaş yavaş yapılmalıdır.

6-Kırkım:Kırkılabak hayvanlar bir gün önceden aç bırakılmalıdır. Kırkımaya önce koçlardan başlanır. Sonra toklular ve kuzular kırkılır. En sona doğum yapmış koyunlar bırakılır.

7-Sağım:Koyunlarda sağım kuzular süttten kesildikten sonra başlar ve 3-5 ay devam eder. Koyunlar sabah erken ve öğleden sonra günde iki defa sağılabilirler.

AŞILAMA ve İLAÇLAMA

Brucella Melitensis Rev-1 Konjunktival aşısı
: Bulaşıcı yavru atma aşısı olarak da bilinir. Aşı tüm dişi koyun ve keçilerle, damızlık koç ve tekelere yapılır.

Çiçek Aşısı: Yılda bir defa ve sıfat öncesi yapılır.

Şap aşısı: Tabak aşısı olarak bilinir. Yılda iki defa ilkbaharda ve sonbaharda yapılır.

Enterotoksemi aşısı: Kılçık aşısı olarak bilinir. Yılda iki defa (ilk aşıdan 21 gün sonra tekrar yapılmalıdır) meraya çıkmadan önce ve anız döneminde yapılır.

Sürüdeki çoban köpekleri de her yıl kuduz aşısı ile aşılanmalıdır.

İç parazitlere karşı yılda 2 kez ilkbaharda meraya çıkmadan önce ve sonbaharda mera dönüşü ilaçlama yapılmalıdır. Dış parazitlere karşı yılda 3 kez ilkbahar, yaz ve sonbaharda ilaçlanmalıdır.

Adres	Yeni Mahalle Cizre Caddesi
	Merkez/ŞIRNAK
Santral	0486 216 2085
Fax	0486 216 2084
e-mail	sirnak@tarimorman.gov.tr

T.C. ŞIRNAK VALİLİĞİ İl Tarım ve Orman Müdürlüğü

KOYUNCULUK

2019